

هیدروسفالی

تشخیص و درمان

تألیف:

دکتر محمد شیمیا

متخصص جراحی مغز و اعصاب

(عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز)

دکتر لیلی مقبولی

دستیار تخصصی بیماری‌های کودکان

دکتر مینا صادقی‌پور

دستیار تخصصی قلب و عروق

- سرشناسه : شیمیا، محمد، ۱۳۴۴
- عنوان و نام پدیدآور : هیدروسفالی: تشخیص و درمان / محمد شیمیا، لیلی مقبولی، مینا صادقیور.
- مشخصات نشر : تبریز: انتشارات پزشکی شروین، ۱۳۹۷.
- مشخصات ظاهری : ۱۳۶ص.: مصور، جدول، نمودار.
- شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۲۸-۷۰-۱
- وضعیت فهرست نویسی : فیبا
- یادداشت : کتابنامه.
- موضوع : هیدروسفالی
- موضوع : Hydrocephalus
- موضوع : هیدروسفالی در کودکان
- موضوع : Hydrocephalus in children
- موضوع : مغز -- بیماری‌ها -- درمان
- موضوع : Brain -- Diseases -- Treatment
- شناسه افزوده : مقبولی، لیلی، ۱۳۶۱
- شناسه افزوده : صادقیور، مینا، ۱۳۶۹
- رده بندی کنگره : RC3۹۱/۳۹۰۹۰۹۷
- رده بندی دیویی : ۶۰۷/۸۰۸۸۴۳
- شماره کتابشناسی ملی : ۱۳۹۳۵

این کتاب را می‌توانید با تخفیف از سایت انتشارات الوین www.ElvinPub.com خرید نمایید.

عنوان کتاب: هیدروسفالی: تشخیص و درمان

تالیف: دکتور محمد شیمیا، دکتور لیلی مقبول، دکتور مینا صادقپور

ناشر: انتشارات یزشکی شروین Shervinshahi@gmail.com

چاپ و صحافی: صحافی امین

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۷

شاہک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۲۸-۷۰-۱

قیمت: ۳۰۰/۰۰۰ ریال

تبریز- انتشارات الوین - تلفن ۴۴ ۸۴ ۵۵۶ ۴۱۳-۰۴۱۳ فروش و سفارشات در کل کشور: ۴۱۱ ۴۴۸۴-۰۹۳۰

پیشگفتار

ای خدای پاک و بی انباز و یار
یاد ده ما را سخن‌های رفیق
هم دعا از تو اجابت هم ز تو
ایمنی از تو محابت هم ز تو
دست گیر و جرم ما را درگذار
که تو را رحم آورد آن ای رفیق

خداوند بزرگ را شاکریم که در عصر رشد فزاینده‌ی علم پزشکی که در هر لحظه بر روش‌های نوین تشخیص و درمان بیماری‌ها افزوده می‌شود، به ما توفیق داد در راستای تسکین درد بیماران و نیز در جهت ارتقاء سطح علمی دانشجویان پزشکی گامی هرچند ناچیز برداریم. از آنجا که بهبود وضعیت سلامت جامعه در وهله اول حاصل اقدامات پیشگیرانه، تشخیص زود هنگام بیماری‌ها و سپس نیازمند آموزش صحیح نخبان علم پزشکی و نهایتاً درمان صحیح بیماران است، برخورد وظیفه دانستیم در جهت افزایش سطح آگاهی، توانمندی علمی دانشجویان پزشکی در خصوص بیماری «هیدروسفالی» مجموعه‌ی حاضر را فراهم نمائیم و مصمم باشیم تا در حد امکان بیماری مذکور را به دانشجویان عزیز معرفی نموده و راه کارهای تشخیصی و درمان آن را ارائه نمائیم.

هیدروسفالی یک واژه یونانی متشکل از دو ریشه‌ی «یدرو» به معنی آب و «سفالوس» به معنی سر گرفته شده است و در علم طب به معنی تجمع مایع اضافی مغزی نخاعی (CSF) در درون سیستم بطنی است. این اختلال باعث گشادی غیر طبیعی بطن‌های مغز شده و باعث افزایش فشار داخل مغز گردیده و نهایتاً به پارانشیم مغز آسیب می‌رساند و در دو طیف سوز، شریخواران و گروه سنی بالای ۶۰ سال شیوع بیشتری دارد.

با توجه به عوارض کوتاه مدت و طولانی مدت این اختلال، تشخیص زود هنگام و درمان بهنگام آن بطور قابل توجهی پیش آگهی را بهبود داده و از عوارض ثانویه آن می‌کاهد.

این مجموعه از چندین فصل تشکیل گردیده است که عناوین آن عبارتند از ۱. اپیدمیولوژی هیدروسفالی، ۲. علل و انواع آن، ۳. علائم بالینی هیدروسفالی در سنین مختلف، ۴. روش‌های تشخیص و تکنیک‌های تصویر برداری، ۵. روش‌های درمان، و نهایتاً ۶. عوارض آن و راهکارهای پیشگیرانه هیدروسفالی.

ویژگی‌های اصلی این کتاب حاضر که در اختیار شماست عبارتند از:

۱. مناسب بودن حجم مطالب و قابلیت مرور و تکرار سریع آن،
۲. جمله بندی روان،

۳. جامعیت علمی کافی، بطوری که نیاز دانشجویان را از رجوع به منابع و ترجمه‌های دیگر تا حدی بی‌نیاز سازد،

۴. حفظ تسلسل منطقی مطالب،

۵. استفاده از اشکال و الگوریتم‌های مرتبط با مبحث ارائه شده.

قابل ذکر است در متن کتاب، کلماتی که در زبان فارسی معادل مناسبی برایشان وجود ندارد، یا معادل فارسی آنها در مجامع علمی مصطلح نبوده است، از کلمات انگلیسی استفاده شده است. همچنین، بر خرد لازم می‌دانم که همراهی و زحمات آقایان دکتر بهرامی و دکتر رضاخواه را قدر نهاده و تشکر خریش را اعلام کنم.

در این مجموعه سخت‌تر، تلاش گردیده است ضمن رعایت اصول ایجاز و اختصار و استفاده از منابع و مقالات معتبر، اطلاعات موجود از دانشجویان پزشکی در خصوص هیدروسفالی، با بیانی ساده و روان ارائه گردد تا انشاءالله داده‌های موثر کارآمد بعدی در این خصوص برداشته شود.

دکتر محمد شیمیا

متخصص جراحی مغز و اعصاب

عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز

نردبان آسمان است، این کلام

هر که را این رود، آید به بام

نه به بام چرخ کان اخضر بود

بل به بامی از فلک برتر بود

این بنده ناچیز که در تدوین و ویرایش کتاب حاضر از چشمه فیاض و فرزانه، جناب دکتر محمد شیمیا خوشه‌ها چیدم و توشه‌ها فراهم نموده‌ام و افزون بر درس طب، خرمن ادب و معرفت اندوخته‌م که زبان از وصف آن الکن است و بنده سلاح و صلاح آن ندارد که از عهده‌ی شکرش به در آید، فلذا از باب ادای تکلیف به این مختصر قناعت می‌نمایم و امیدوارم مقبول باشد.

دکتر لیلی مقبولی

دستیار تخصصی بیماری‌های کودکان

فهرست مطالب

فصل اول	آناتومی و فیزیولوژی بطن‌های مغزی، شبکه کوروئید و مایع مغزی نخاعی	۱۳
	بطن‌های مغزی	۱۴
	جنین شناسی بطن‌ها	۱۴
	پرده‌های مغزی	۱۴
	شبکه کوروئید	۱۶
	مایع مغزی نخاعی (Cerebrospinal fluid (CSF))	۱۷
	مسیر حرکت مایع مغزی نخاعی در سیستم اعصاب مرکزی	۱۸
فصل دوم	هیدروسفالی (Hydrocephalus)	۲۱
	تعریف و کلیات	۲۲
فصل سوم	اپیدمیولوژی هیدروسفالی	۲۵
	مقدمه	۲۶
	واقعیت‌هایی از آمار هیدروسفالی در دنیا	۲۶
	توزیع جنسی هیدروسفالی	۲۸
	توزیع سنی هیدروسفالی	۲۸
فصل چهارم	علل و انواع هیدروسفالی	۲۹
	پاتوفیزیولوژی هیدروسفالی	۳۰
	انواع هیدروسفالی	۳۰

- ۳۱ هیدروسفالی اینترنال، غیر ارتباطی یا انسدادی
- ۳۱ هیدروسفالی اکسترنال، ارتباطی یا غیرانسدادی
- ۳۲ علل هیدروسفالی ارتباطی
- ۳۳ علائم هیدروسفالی ارتباطی
- ۳۳ انواع دیگر هیدروسفالی
- ۳۳ Exvacua هیدروسفالی
- ۳۴ هیدروسفالی با فشار نرمال
- ۳۵ هیدروسفالی ایست با متوقف شده (Arrested)
- ۳۵ هیدروسفالی غیرارتبلی
- ۳۵ تقسیم بندی بر اساس علت هیدروسفالی
- ۳۵ هیدروسفالی مادرزادی
- ۳۶ هیدروسفالی اکتسابی
- ۳۶ هیدروسفالی ایدیوپاتیک
- ۳۷ **فصل پنجم علائم بالینی هیدروسفالی**
- ۳۸ علائم بالینی هیدروسفالی در شیرخواران
- ۳۸ نشانه‌های long tract
- ۳۹ علائم بالینی هیدروسفالی در کودکان
- ۴۰ علائم بالینی هیدروسفالی در بالغین

۴۱	فصل ششم	علل هیدروسفالی کودکان
۴۲		استنوز Aqueduct
۴۲		مالفور ماسیون Dandy-walker
۴۳		مالفور ماسیون کیاری
۴۴		هیدروسفالی ناشی از میلومننگوسل
۴۵		علائم هیدروسفالی ناشی از میلومننگوسل
۴۵		تشنج اراکین
۴۵		گلیوز آکواک
۴۵		هیدروسفالی به دنبال تورم منی
۴۶		هیدروسفالی به دنبال تروما
۴۶		هیدروسفالی به دنبال IVH در نوزادان پره ترم
۴۷		علت وقوع IVH در نوزادان پره ترم
۴۹		IVH و هیدروسفالی
۴۹		علائم بالینی IVH و ارزیابی های تشخیص IVH
۵۱	فصل هفتم	روش های تشخیصی هیدروسفالی
۵۲		تشخیص هیدروسفالی
۵۲		الف) دریافت شرح حال کامل
۵۳		ب) معاینه فیزیکی عمومی

۵۵	ج) شرح حال و معاینه‌ی نورولوژیکی
۵۶	د) انجام تکنیک‌های تصویربرداری
۵۷	فصل هشتم تکنیک‌های تصویربرداری در تشخیص هیدروسفالی
۵۸	مقدمه
۵۸	سونوگرافی
۵۹	MRI
۶۰	CT اسکن
۶۲	کرایتریاهای CT و MRI در هیدروسفالی حاد
۶۲	کرایتریاهای MRI و CT اسکن در هیدروسفالی مزمن
۶۳	سیسترنوگرافی رادیونوکلئید
۶۳	رادیوگرافی جمجمه
۶۴	نوار مغزی (Electroencephalography (EEG
۶۴	Lumbar Puncture (LP) (لومبار پانکچر)
۶۵	فصل نهم درمان هیدروسفالی
۶۶	مقدمه
۶۷	روش‌های درمان هیدروسفالی
۶۷	درمان دارویی
۶۷	Lumbar Puncture (LP)

۶۸	درمان با استفاده از شنت‌های موقت
۶۹	انواع شنت
۷۵	دریچه‌های شنت
۷۸	انواع دریچه‌های قابل برنامه ریزی
۸۰	درمان هیدروسفالی حاد
۸۳	روش‌های دیگر درمان هیدروسفالی
۸۷	فصل دهم عوارض هیدروسفالی
۸۸	الف) عوارض هیدروسفالی درمان نشده
۸۹	ب) عوارض کار گذار شنت
۸۹	نارسایی شنت
۹۰	عفونت شنت
۹۴	روش‌های تشخیص عفونت شنت
۹۵	درمان عفونت شنت
۹۹	فصل یازدهم پیشگیری از هیدروسفالی
۱۰۰	راهکارهای پیشگیری از هیدروسفالی
۱۰۱	پیش‌آگهی هیدروسفالی
۱۰۳	عوامل موثر بر شدت عوارض هیدروسفالی

فصل دوازدهم مراقبت‌های قبل و بعد از جراحی و آموزش به خانواده ۱۰۵

۱۰۶ آمادگی های قبل از عمل جراحی برای والدین

۱۰۶ مراقبت‌های بعد از عمل جراحی در بیمارستان

۱۰۷ مراقبت در منزل

۱۰۹ منابع

www.ketab.ir